

Jaarverslag

2 0 \ \ \

\ D / N G \

\ T / / D \

\ \ \ 2 5

Jaarverslag

20

D

N

G

T

D

2

5

DINGtiid

Zonder doelen kun je ook niet scoren

Als je niet weet waar je naartoe wilt, dan is het ook lastig om een route daarnaartoe uit te stippelen. Dat klinkt misschien zo klaar als een klontje, maar toch is het vaak nog een hele klus om te ontdekken waar je naar toe moet.

In een van de eerste adviezen die DINGtiid uitbracht, schreven we dat het zetten van een stip op de horizon cruciaal is voor de toekomst van de Friese taal. Het Fries heeft een stevige koers nodig: het ontwikkelen van een gemeenschappelijk perspectief en een gedeelde ambitie voor het Fries. Ruim tien jaar later benadrukken wij in onze adviezen nog altijd dat het markeren van een punt waar je naartoe wilt, de basis is. Die boodschap wordt steeds vaker opgepakt: er worden mooie stappen gezet voor het Fries.

Een paar voorbeelden uit het onderwijs. DINGtiid adviseerde, met verschillende partners, de laatste jaren over het versterken van het Fries in het mbo. Wij zijn dan ook erg blij met de aanstelling van een practor Fries. De doorgaande leerlijn is in 2025 verder verstevigd in het hoger onderwijs met een minor Friese Journalistiek en Media en een universitaire bachelor aan de Rijksuniversiteit Groningen. Over beide zaken heeft DINGtiid de laatste jaren advies uitgebracht.

Dit jaar was voetbalvereniging Harkemase Boys in Harkema gastheer voor de DINGtiid-lezing 'Fitaal Fries. Hoe kun je scoren met taal in de sport?' Als er één sport is die onderstreept wat DINGtiid ook altijd adviseert, dan is het wel voetbal: zonder doelen kun je ook niet scoren.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van dit jaarverslag!

Jan Koster
Voorzitter DINGtiid

Hoofdpijnen DINGtiid in 2025

Voor u ligt het jaarverslag van DINGtiid, het orgaan voor de Friese taal, ingesteld bij de Wet gebruik Friese taal (2014). DINGtiid zet zich in om de gelijke positie van de Friese en Nederlandse taal in Fryslân te bevorderen. In die wet is bepaald dat DINGtiid om het jaar een Werkprogramma voorlegt aan de minister van BZK. Dit jaarverslag behandelt de werkzaamheden volgens (de update van) het [Werkprogramma 2024/2025](#)¹.

Overleggen

Bestuur en staf hebben in 2025 elf interne vergaderingen gehad. Daarnaast hebben twee overleggen plaatsgevonden met gedeputeerde Eke Folkerts van Provincie Fryslân, op 13 februari en 16 oktober 2025. In deze gesprekken kwamen verschillende onderwerpen aan bod, onder andere de adviestrajecten Landelijke Kennistafel Fries, Fries in het mbo en de voortgang van het opstellen van een convenant voor een universitaire bachelor Fries aan de Rijksuniversiteit Groningen. Verder kwamen de huidige BFTK en de plannen van de provincie voor een Langetermijnambitie met het Fries ter sprake.

Naast de twee bestuurlijke overleggen met gedeputeerde Folkerts, vond op 6 februari 2025 een bestuurlijk overleg plaats over het Fries in het rechtsverkeer. Hierbij waren naast Provincie Fryslân en DINGtiid, ook Andrea Gerding, president van Rechtbank Noord-Nederland, en Eddie Bongers, president van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, aanwezig.

Bestuurlijk en ambtelijk zijn er nog verschillende informele en formele bilaterale overleggen geweest met vertegenwoordigers van onder andere Provincie Fryslân en de ministeries van BZK, OCW en J&V. Verder is gesproken met politici van verschillende politieke partijen uit zowel de Eerste als Tweede Kamer.

Gesprekken met het veld

Leden van bestuur en staf hebben gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers of bijeenkomsten bijgewoond van onder andere: het Adviescollege voor Nederlandse Gebarentaal, de Raad van Europa, Mei-inoar foar it Frysk, het Steatekomitee Frysk, Gemeenten&Frysk, de Politieke Commissie (POK) van de Friese Beweging, Omrop Fryslân, Rijksuniversiteit Groningen, Campus Fryslân, Fryske Akademy,

NHL Stenden, Afûk, Wy binne mbû, Tresoar, Europeesk Buro foar de Lytse talen, Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, Wetenschapswinkel Rijksuniversiteit Groningen, Rechtbank Noord-Nederland, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, it Skriuwersbûn, Sintrum Frysktalige Berne-opfang, Noardelijke Rekenkamer, Stichting Bedrijfsleven en Beroepsonderwijs (SBB), Politieacademie Drachten, Firda, Aeres, Kiesraad en Hoes veur 't Limburgs.

Daarnaast hebben de naar aanleiding van de verkiezingen benoemde Tweede Kamerleden uit Fryslân óf met Friese wortels een brief met een felicitatie ontvangen.

In 2025 hebben vertegenwoordigers van DINGtiid de volgende conferenties of werkbezoeken bijgewoond:

- Op 10 april heeft een delegatie van DINGtiid het symposium Erkende Talen, georganiseerd door BZK, in Hilversum bijgewoond. Bestuursadviseur Anne Popkema verzorgde bovendien een workshop 'De rol van adviescollege's' op dit symposium.
- Op 8 en 9 mei hebben bestuursadviseur Anne Popkema en bestuurder Alex Riemersma een conferentie bijgewoond in Cottbus (Duitsland) over de taalplanning van de Sorbische taalminderheid.
- Op 18 november heeft bestuursadviseur Anne Popkema deelgenomen aan het symposium 'the Protection of Regional and Minority Languages in the EU Trademark Law' in Brussel.
- Op 21 oktober heeft bestuurder Alex Riemersma een lezing bijgewoond over het revitalisatieproject ZARI van de Sorben (Opper- und Nieder-Sorben in der Lausitz (Land Saksen, DE).
- Van 2 tot en met 4 december is voorzitter Jan Koster op uitnodiging van het *Steatekomitee Frysk* mee geweest op een werkbezoek aan Eupen en Maastricht. Hierbij waren ook Commissaris van de Koning Arno Brok, gedeputeerde Eke Folkerts, Andrea Gerding, president van Rechtbank Noord-Nederland, en Eddie Bongers, president van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, aanwezig.

Langetermijnambitie met het Fries

Aanloop

Eind 2022 is in de Tweede Kamer een [motie](#)² aangenomen die te maken heeft met de visie op de toekomst van de Friese taal. Dit raakt aan een kwestie waar DINGtiid al een lange tijd regelmatig op terugkomt, in onze adviezen en ook in de overleggen met onze primaire adviespartners (Rijk en Provincie) en met de ComEx van de Raad van Europa: er is geen 'stip op de horizon'. Ondanks dat er ambities zijn die verder reiken dan een paar [jaar](#)³, is een allesomvattende en breedgedragen langetermijnambitie met het Fries nooit geformuleerd. Zo'n ambitie moet het perspectief bieden waarmee Friese partners samen kunnen toewerken en moet richting geven aan alle vormen van deelbeleid op het gebied van het Fries – zoals [onderwijs- of mediabeleid](#).⁴

Eind 2023 hebben bestuur en staf van DINGtiid een inspirerend werkbezoek gebracht aan Wales, dat interessante inzichten heeft opgeleverd voor onze visie op de langetermijnambitie met het Fries. Die inzichten zijn onder andere verwerkt in onze adviesreactie op de BFTK 2024-2028 aan Rijk en Provincie Fryslân als thema op zichzelf staand, maar ook verwerkt in onze adviesdossiers over specifieke thema's als onderwijs of media.

Status

Eind 2024 hebben Provinciale Staten een motie aangenomen die wil dat het *Steatekomitee Frysk* in 2025/2026 een route uitstippelt naar het doel zoals de Staten dat unaniem hebben aangenomen: een volledig tweetalig Fryslân in 2051. In overleg met het *Steatekomitee* heeft DINGtiid zijn eigen werk aan dit dossier daarom anders ingericht dan eerder in het Werkprogramma 2024/2025 was voorzien.

In het [Werkprogramma 2026/2027](#)⁵, verzonden in september 2025, staat dat DINGtiid in samenspraak met Rijk en Provincie Fryslân (waaronder het *Steatekomitee Frysk*), verder gaat werken aan het traject rond de Langetermijnambitie met het Fries. DINGtiid vindt het belangrijk dat de volgende BFTK (2029-2033) een duidelijke ambitie en samenhangende ideeën over de uitvoering bevat, met het jaar 2051 (precies 100 jaar na Kneppelfreed) als oriëntatiepunt. In het kader hiervan zal DINGtiid in mei 2026 een *expert meeting* houden met buitenlandse partners. De organisatie hiervan is in 2025 begonnen.

Bestuursafpraak Friese Taal en Cultuur 2024-2028

Aanloop

Volgens de Wet gebruik Friese taal heeft DINGtiid de taak om te adviseren over de totstandkoming en de uitvoering van de Bestuursafpraak Friese Taal en Cultuur (BFTK). Op 8 april 2024 hebben Rijk en Provincie Fryslân de BFTK 2024-2028 ondertekend. Voorafgaand daaraan hebben wij eind maart 2024 ons [BFTK-advies](#)⁶ aan Rijk en Provincie Fryslân overhandigd.

Status

Op verzoek van het Rijk is ons BFTK-advies openbaar gemaakt, tegelijk met de [kabinetsreactie](#)⁷ op ons BFTK-advies in januari 2025.

BFTK-advies

In ons BFTK-advies staat dat DINGtiid over de hele breedte beschouwd erg blij is met de toegenomen ambitie die de nieuwe BFTK op vrijwel alle beleidsterreinen bevat. Bovendien is bij de Rijksoverheid, maar ook in de Tweede Kamer, sinds 2022 gelukkig in toenemende mate een gevoel van verantwoordelijkheid en zorgplicht te merken. De aanbevelingen in ons adviesrapport zijn er in grote mate op gericht dit toenemende gevoel van ambitie op de verschillende beleidsterreinen om te zetten en te borgen in een samenhangende, domeinoverstijgende langetermijnambitie met het Fries. Daartoe is het belangrijk dat er focus komt; het stellen van een heldere langetermijnambitie, het formuleren van concrete doelen die deze ambitie ondersteunen en het borgen van de structuren en inzet die hiervoor nodig zijn – ambtelijk evengoed als bestuurlijk, provinciaal als nationaal.

Kabinetsreactie op BFTK-advies

In januari 2025 heeft de toenmalige BZK-minister, Judith Uitermark, de Tweede Kamer schriftelijk op de hoogte gebracht van de kabinetsreactie op het BFTK-advies van DINGtiid. Mede uit naam van de ministeries OCW, J&V en SZW bedankt ze DINGtiid voor de 'grondige analyse en de constructieve samenwerking'. Het Rijk onderschrijft het belang van langetermijndoelen voor het Fries, en het belang van de samenleving bij het opstellen daarvan. Ook bedankt ze de inbreng van het jongerenpanel van Asega's. Ze vindt het een positieve ontwikkeling dat ook jongeren zich inzetten voor de toekomst van de Friese taal.

Kamerfracties manen minister tot concretere acties voor Friese taal

Den Haag | Het kabinet moet zich duidelijker uitspreken over doelen voor het Fries in onderwijs en kinderopvang. Dat vinden Tweede Kamerfracties, waaronder ook coalitiepartijen NSC, VVD en BBB.

Adviesbrief na vallen kabinet

Naar aanleiding van het vallen van kabinet Schoof (3 juni 2025) heeft DINGtiid in een [adviesbrief](#)^{f8} aan de Tweede Kamerfracties (17 juni 2025) gesteld dat er geen politiek geschil is over de kern van het Friese taalbeleid en dat voortzetting van lopende beleidsdossiers essentieel is. DINGtiid verwijst onder meer naar recente en lopende adviezen over de Landelijke Kennistafel Fries, de BFTK, en een verdiepend onderzoek naar het Fries in het middelbaar beroepsonderwijs. Volgens DINGtiid zijn deze dossiers van groot belang voor de positie van de Friese taal en mogen ze geen vertraging oplopen vanwege de demissionaire status van het kabinet. Dezelfde dag heeft het demissionair kabinet besloten dat het Fries als niet-controversieel moet worden beschouwd.

Tussenevaluatie BFTK 2024-2028

In 2026 zal de tussenevaluatie van de lopende BFTK plaatsvinden. Het bestuur van DINGtiid heeft hiervoor in 2025 interne gesprekken gevoerd en ook in bestuurlijke overleggen met Rijk en Provincie Fryslân is dit verkennend besproken.

Landelijke Kennistafel Fries

Aanloop

In een [Tweede Kamermotie](#)⁹ (december 2022) is het Rijk gevraagd om onderzoek te doen naar het instellen van een landelijk gremium betreffende het Fries om zo de Rijksbetrokkenheid bij de Friese taal en cultuur te vergroten en te borgen. BZK heeft op 5 juli 2023 het verzoek bij DINGtiid neergelegd om te adviseren over de wenselijkheid, opdracht en samenstelling van zo'n overlegpunt.

Status

Op 16 november 2024 hebben wij ons advies '[Naar een landelijke kennistafel Fries](#)'¹⁰ aangeboden. In het advies stelt DINGtiid dat zo'n landelijke kennistafel Fries absoluut wenselijk is. Met de ratificatie van het Europees Handvest voor Regionale Talen en Talen van Minderheden (1996) en het instellen van de Wet gebruik Friese taal (2014) heeft Nederland onderkend dat het Fries een nationale taal is in Fryslân, en dat die taal bescherming en bevordering nodig heeft. In de [kabinetsreactie](#)¹¹ van 18 september 2025 staat dat het Rijk ons advies overneemt om een Landelijke Kennistafel Fries in te richten. Ons advies moet worden gezien als een weldoordacht voorstel, dat echter in een bredere setting verder besproken moet worden om draagvlak te krijgen omtrent bemensing, agendering, evaluatie en uitvoering. In 2025 is afgesproken om ook in de periode van het Werkprogramma 2026/2027 bij de kennistafel betrokken te zijn.

Friesch Dagblad, 25 september 2025, pagina 7

FRIESE TAAL

Minister voor Kennistafel Fries

Demissionair minister Frank Rijkaart wil een Landelijke Kennistafel voor de Friese taal helpen oprichten. Dit moet wel 'budgetneutraal': het mag geen extra geld kosten. Dit schreef de demissionair minister van Binnenlandse Zaken maandag in een brief aan de Tweede Kamer. 'Een Landelijke Kennistafel Fries (LKF) geeft kennis en expertise uit het Friese veld een directe toegang tot het rijk en verkleint daarmee de afstand tussen Den Haag en Fryslân.' De oprichting gebeurt op advies van DINGtiid, een orgaan dat als doel heeft om het Fries een gelijkwaardige positie te geven ten opzichte van het Nederlands. Verschillende Friese Kamerleden vroegen hiervoor aandacht bij het kabinet. Doel is om beter overleg op gang te brengen met Den Haag over het Friese taalbeleid.

DINGtiid-lezing 'Fitaal Fries'

Aanloop

DINGtiid ziet het als een van zijn taken om de maatschappelijke discussie over het Fries te bevorderen. In het kader hiervan zijn we in 2022 begonnen met de jaarlijkse DINGtiid-lezing, waarin vanuit verschillende invalshoeken een specifiek thema wordt belicht. In 2022 is zowel in Leeuwarden als Den Haag een lezing georganiseerd vanwege het 25-jarig bestaan van het Europees Handvest. In 2023 stond het ['Fries in de rechtspraak'](#)¹² centraal, in 2024 het ['Fries in de zorg'](#)¹³.

Status

Op zaterdag 8 november 2025 vond de DINGtiid-lezing 'Fitaal Frysk. Hoe kun je scoren met taal in de sport?' plaats in de skybox van voetbalclub Harkemase Boys in Harkema. Deze editie ging dieper in op de vraag hoe de Friese taal en sport elkaar kunnen versterken. Sprekers Sippe Heeringa (Harkemase Boys), Anne Jochum de Vries (Sport Fryslân) en Marnix Heida (NL Training) gaven hun visie hierop.

Leefstijlcoach Caroliene Lemstra verzorgde in het Bildts *energizers*, om goed in beweging te blijven. In de lezing en de paneldiscussie kwam naar voren dat sportcoaches het voordeel zien van het gebruik van het Fries om mensen in beweging te krijgen en mensen zich welkom te laten voelen. Toch kan taal soms juist ook buitensluiten. Aan de andere kant merken taalaanbieders dat het gunstig is om taallessen te verzorgen op sportlocaties en dat ook te verbinden aan bewegend leren.

De lezing werd goed bezocht en heeft mooie contacten voor het netwerk tot gevolg gehad. De lezing bracht sportorganisaties, taalaanbieders en beleidspartners bij elkaar en heeft geleid tot nieuwe samenwerkingscontacten tussen sportverenigingen en aanbieders van Fries onderwijs. Daarmee ontstonden kansen voor taallessen op sportlocaties en voor de ontwikkeling van beweegerichte leervormen. De grote opkomst en de actieve discussie onderstreepten de brede belangstelling voor dit thema. De [aftermovie](#)¹⁴ van GEOcast Media zorgde daarnaast voor verdere verspreiding van de boodschap en versterkte het bereik van de lezing.

Bij Harkemase Boys staat de loopband in het 'swithok'

Een Fries clublied hadden ze al. Nu doen ze er bij voetbalclub Harkemase Boys nog een skepke bovenop: de kleedkamers zijn genummerd van 'ien' tot en met 'seis' en de fitnessruimte heet voortaan een 'swithok'.

Vrijwilliger Jan Oosterhoff en voorzitter Sippe Heeringa van voetbalclub Harkemase Boys bij de Friestalige kleedkamers. Foto Jilmer Postma

Fries in het onderwijs

Al een aantal jaren benadrukt DINGtiid het belang van het versterken van de Doorgaande leerlijn Fries in het onderwijs. Op onze website zijn alle relevante adviesrapporten van DINGtiid in het dossier '[Doorgaande leerlijn Fries](#)'¹⁵ op een rijtje gezet. In 2025 is aan de volgende dossiers (verder) gewerkt.

Adviestraject Fries in het mbo

Aanloop

Naar aanleiding van een [Tweede Kamermotie](#)¹⁶ van Van der Molen & Bevers (december 2022) is DINGtiid in april 2023 gevraagd om een advies te geven over het Fries in het mbo. In partnerschap met samenwerkingsverband Wy binne mbû is in november 2023 onze richtinggevende adviesbrief '[Fries in het mbo](#)'¹⁷ aangeboden aan BZK en OCW, met hierin onder andere de aanbeveling om zo spoedig mogelijk een practoraat Fries en meertaligheid voor het mbo in te stellen.

Status

In het kader van het mbo-dossier is op 13 mei 2025 een DINGpetear georganiseerd bij Firda in Sneek. In mei 2025 is een van onze aanbevelingen uitgevoerd met de aanstelling van dr. Lysbeth Jongbloed-Faber als praktor 'Friese taal en geletterdheid in een meertalige context' bij mbo-instelling Firda. Op 10 juli 2025 heeft DINGtiid het verdiepende onderzoek gepresenteerd in het adviesrapport '[Aan het werk met het Fries](#)'¹⁸ over de positie en versterking van het Fries in het middelbaar beroepsonderwijs. Dat werd aangeboden aan Harry van der Molen (Firda)

en Harry Bevers (VVD). Hierin staat dat er behoefte is om de Friese taal in het middelbaar beroepsonderwijs steviger te verankeren en dat er ook genoeg mogelijkheden zijn om dat te regelen. In het advies zijn tien concrete aanbevelingen opgenomen om dat te realiseren. Rijk en Provincie Fryslân hebben nog geen officiële reactie gegeven op het advies.

Aanbieding van het adviesrapport 'Aan het werk met het Fries'. Van links naar rechts: Alex Riemersma (DINGtiid), Harry van der Molen (Firda), Harry Bevers (Tweede Kamer), Lysbeth Jongbloed-Faber (Firda) en Sierd Prins (DINGtiid). Foto: Firda

Omrop Fryslân, 11 juli 2025

Wer in folsleine bachelor en mear sichtber op mbû: Frysk yn 'e klasse krijt boost

It Frysk krijt in flinke boost yn it ûnderwiis. Sa wurdt it wer mooglik om in folslein bachelorprogramma Frysk te folgjen en ek yn it middelber beropsûnderwiis (mbû) krijt Frysk in mear sichtbere rol.

Adviestraject Fries in het hoger onderwijs

Aanloop

Al een aantal jaren buigt DINGtiid zich over het Fries in het hoger onderwijs. Op verzoek van Provincie Fryslân heeft DINGtiid in december 2022 een eerste [advies](#)¹⁹ uitgebracht over de borging van de universitaire frisistiek. Dit moest echter als een tussenstation worden beschouwd, vanwege de dynamiek waar de frisistiek in de loop van 2022 in belandde en die culmineerde in de [motie](#)²⁰ van De Hoop & Van der Molen (november 2022).

De KNAW stelde in die periode een commissie in om onderzoek te doen naar de toekomst van de frisistiek. Op verzoek van de KNAW organiseerde DINGtiid in juni 2023 een bijeenkomst over het borgen van de frisistiek. De KNAW presenteerde in december 2023 het adviesrapport '[De toekomst van de frisistiek](#)'²¹. In het rapport adviseerde de KNAW minstens één zelfstandige bacheloropleiding frisistiek op te richten, met een fulltime hoogleraar. De Rijksoverheid zou financieel verantwoordelijk moeten zijn voor die opleiding middels een convenant met een Nederlandse universiteit voor onbepaalde tijd. In 2024 hebben Rijk, Provincie Fryslân en de Rijksuniversiteit Groningen met elkaar om tafel gezeten om dat convenant vorm te geven. DINGtiid was hierbij een adviserende rol toebedeeld en heeft daarom begin oktober 2024 een adviesbrief, als reactie op het eerste concept van de convenanttekst, bij de partijen ingediend. De KNAW organiseerde daarna in november 2024 een congres over de toekomst van de frisistiek.

Status

In februari 2025 heeft gedeputeerde Eke Folkerts van de Provincie Fryslân het verzoek bij DINGtiid neergelegd om te adviseren over de standplaats van de bachelor Fries. Rechtstreekse aanleiding voor de gedeputeerde daartoe was de motie van PS, die onder andere wilde dat de gedeputeerde zou laten onderzoeken of het verplaatsen van de leerstoel Fries naar Leeuwarden effect zou hebben op het aantal studenten. In onze [adviesbrief](#)²² (25 februari 2025) hebben wij geadviseerd om de bachelor Fries in Groningen, en niet in Leeuwarden, te organiseren. Op 13 juli 2025 hebben Rijk, Provincie Fryslân en de Rijksuniversiteit Groningen het [convenant](#)²³ voor een bachelorprogramma Fries [ondertekend](#)²⁴. DINGtiid is doorlopend betrokken bij dit adviesdossier.

Fries in het recht

Aanloop

DINGtiid voert constructieve gesprekken met bestuurders van Rechtbank Noord-Nederland en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden over de wens om het gebruik van het Fries in de rechtszaal laagdrempeliger te maken en zo de kwaliteit van de rechtspraak helpen te verbeteren. De DINGtiid-lezing van 2023 over het Fries in de rechtspraak resulteerde in het oprichten van een interne werkgroep voor zowel het Gerechtshof als voor de Rechtbank, met hierin zowel rechters als andere medewerkers.

Status

Ook in 2025 zijn deze werkgroepen verschillende keren bijeengekomen om te praten over de hedendaagse taalsituatie binnen de Rechtbank Noord-Nederland en het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden en de beleidsmatige stappen die in dat kader gezet zouden kunnen worden. Hiernaast hebben de Rechtbank en het Gerechtshof een gemeenschappelijke bestuurlijke werkgroep, waar ook DINGtiid als toehoorder bij aanschuift.

Op 6 februari 2025 hebben bestuurders van DINGtiid een overleg gehad met Andrea Gerding, president van Rechtbank Noord-Nederland, Eddie Bongers, president van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden en gedeputeerde Eke Folkerts over het Fries in het rechtsverkeer.

In september 2025 heeft het bestuur van DINGtiid kennisgemaakt met Corien Fahner, die eerder dat jaar werd benoemd tot hoofdofficier van het Openbaar Ministerie. In dit gesprek kwam ook de positie van de Friese taal in de rechtspraak ter sprake.

Het *Steatekomitee Frysk fan de Provinsje Fryslân* organiseerde in december 2025 een werkbezoek naar Eupen, het Duitse taalgebied in België. Daarbij werden onder andere de presidenten van Rechtbank Noord-Nederland en Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, de Commissaris van de Koning Arno Brok, gedeputeerde Eke Folkerts en voorzitter Jan Koster van DINGtiid uitgenodigd om te ervaren hoe in Eupen met de Duitse taal wordt omgegaan in het rechtsverkeer.

Fries in de media

Adviestraject Journalistiek en de Friese taal

Aanloop

In april 2023 kreeg DINGtiid een adviesvraag van de ministeries van BZK en OCW over wat er nodig is om de kwaliteit van de Friestalige journalistiek te verbeteren nu nieuwe generaties journalisten de Friese taal minder goed onder de knie hebben. Het adviesverzoek kwam voort uit een [Tweede Kamer-motie](#)²⁵ van Kuiken & De Jong (december 2022). In de [adviesbrief](#)²⁶ van DINGtiid, aangeboden aan de ministeries van BZK en OCW, wordt de behoefte aan media, onderwijs- en taalinstellingen om de Friestalige journalistiek te verstevigen onderschreven en wordt aangespoord op onder andere het opzetten van een minor Friestalige journalistiek.

Status

De minister van BZK schreef op 6 januari 2025 in een [kabinetsreactie](#)²⁷ dat ze de aanbevelingen uit het advies van DINGtiid ter harte nemen. Als resultaat hebben het ministerie van OCW en Provincie Fryslân besloten om voor de periode van de BFTK 2024-2028 beiden 125.000 euro beschikbaar te stellen voor een hbo-minor Friese Journalistiek en Media. In februari 2025 is de minor [Friese Journalistiek en Media](#)²⁸ van start gegaan, die ontwikkeld is door hogescholen NHL Stenden (Leeuwarden) en Windesheim (Zwolle), de Friese mediabedrijven, Rijksuniversiteit Groningen en Afûk.

Adviesbrief Licentietoekenning regionale zender Fryslân

Aanloop

In juli 2025 maakte nieuwsorganisatie [ORT FRL](#)²⁹ het [voornemen](#)³⁰ bekend om het Commissariaat voor de Media te verzoeken om voor de periode vanaf 2026 de licentie voor regionale omroep voor de provincie Fryslân op hen over te dragen. Een belangrijk argument dat ORT FRL gebruikte, is dat Omrop Fryslân, aan wie tot nu toe de licentie altijd werd verstrekt, met het gebruik van het Fries een zeer groot deel van de Friese bevolking niet zou worden bereikt.

Status

In september 2025 heeft DINGtiid een [adviesbrief](#)³¹ geschreven aan het Commissariaat voor de Media over de rol van de Friese taal voor de licentietoekenning voor de regionale zender van Fryslân. Hierin wordt

benoemd dat het Fries geen specifieke positie heeft toegekend gekregen in de Mediawet. Wel verwijzen wij naar de Wet gebruik Friese taal waarin het Fries als Rijkstaal is erkend, naar het Mediahoofdstuk in de BFTK 2024 2028, en het door Nederland geratificeerde Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (1996) voor het Fries, met meerdere bepalingen over radio en televisie. In de [licentietoewijzing](#)³² van het Commissariaat voor de Media aan Omrop Fryslân op 16 december 2025 wordt niet nader ingegaan op de wettelijke borging van de Friese taal.

Jongerenpanel Asega's

Adviesbrief over Welsh cultuurfestival

Aanloop

Op verzoek en uit naam van DINGtiid zijn drie leden van ons jongerenpanel met Asega's in juni 2024 naar Wales geweest. Daar hebben ze meegedaan aan het jaarlijkse taalfestival Eistaddfod: een evenement dat de Welshe taal- en cultuur viert. Het festival brengt sinds 1922 elk jaar tienduizenden jongeren uit heel Wales bijeen om mee te doen aan wedstrijden op het gebied van muziek, literatuur, dans en podiumkunsten. Het bestuur van DINGtiid heeft hen gevraagd om, vanuit hun perspectief als jongvolwassenen, na te gaan of de Welshe aanpak van zo'n taalfestival aanknopingspunten of inspiratie biedt voor de Friese situatie.

In een [adviesbrief](#)³³ schrijven de Asega's dat Fryslân kan leren van Wales door cultuuractiviteiten met verbindende en vrijetijdsactiviteiten te combineren. Hiermee kan een grotere doelgroep worden aangesproken en een grotere doelgroep ook in contact komen met meer aspecten van de Friese cultuur.

Status

Op 4 februari 2025 reageerden Gedeputeerde Staten van Provincie Fryslân op het advies van de Asega's. GS lieten weten positief tegenover het advies te staan en wilden hierover graag verder in gesprek met de betreffende Asega's. Dit gesprek, met gedeputeerde Eke Folkerts, vond plaats op 27 februari 2025. Gedeputeerde Folkerts heeft het advies van de Asega's doorgestuurd naar het *Steatekomitee Frysk* van Provinciale Staten met het verzoek hierop een reactie te geven.

Werkprogramma 2026/2027

Aanloop

Om de twee jaar presenteert adviesorgaan DINGtiid een Werkprogramma aan het ministerie van BZK en Provincie Fryslân, zoals vastgesteld in de Wet gebruik Friese taal.

Status

In september 2025 is het [Werkprogramma 2026/2027](#)³⁴ gestuurd aan Rijk en Provincie Fryslân. Naast lopende adviezen, zullen ook nieuwe trajecten worden opgezet. In 2025 zijn hierover verkennende gesprekken gevoerd. Nieuwe trajecten gaan over het korte- en langetermijnbeleid betreffende de Friese literatuur, de positie van het Fries in het democratisch proces en het opzetten van een Netwerk Taaladviescolleges.

Overzicht uitgaven DINGtiid in 2025

Het beschikbare budget van DINGtiid voor het jaar 2025 was € 171.862. De Provincie Fryslân had voor 2025 een bedrag van € 94.100 geormerkt voor DINGtiid. Het ministerie van BZK stelde DINGtiid € 68.000 beschikbaar. Uit 2024 was nog een bedrag van € 9.672 beschikbaar voor 2025. Verder verzorgt BZK ook de vergoedingen voor de bestuursleden van DINGtiid.

	Uitgaven
Staf DINGtiid	€ 63.933,86
Huisvesting	€ 9.738,70
Communicatie	€ 7.152,48
Werkprogramma – onderzoek en adviezen intern	€ 38.251,14
Werkprogramma – onderzoek en adviezen extern	€ 12.647,00
Overleggen – DINGpetearen – DINGtiid-lezing	€ 7.936,50
Asega's	€ 186,18
Andere kosten (reiskosten, administratie, abonnementen, sollicitaties etc.)	€ 10.741,71
Totaal	€ 150.587,57
Vergoedingen bestuursleden DINGtiid	€ 23.916,00

DINGtiid in de media in 2025

- [‘Advies: houd studie Fries in Groningen’](#)
(Friesch Dagblad, 27-02-2025)
- [‘Kamerfracties manen minister tot concretere acties voor Friese taal’](#)
(Friesch Dagblad, 28-02-2025)
- [‘Bachelor Fries waarschijnlijk niet in Leeuwarden, maar ‘gewoon’ in Stad’](#)
(OOG TV, 4-03-2025)
- [Bachelor Fries komt waarschijnlijk in Groningen](#)
(Ukrant, 04-03-2025)
- Interview met Jan Koster over advies universitaire frisistiek
(RTV Noord, 04-03-2025)
- Interview met Jan Koster over advies universitaire frisistiek
(Omrop Fryslân, 4 maart 2025 om 13.20 oere)
- [‘Eensgezindheid over studie Fries’](#)
(Friesch Dagblad, 12-03-2025)
- [‘Kamerfracties manen minister tot concretere acties voor Friese taal’](#)
(Friesch Dagblad, 28-02-2025)
- [‘Kennistafel mag geen extra geld kosten’](#)
(Leeuwarder Courant, 24-09-2025)
- [‘Minister voor kennistafel Fries’](#)
(Friesch Dagblad, 25-09-2025)
- [‘Fries in mbo kan niet verplicht, maar wel versterkt worden’](#)
(Friesch Dagblad, 11-07-2025)
- [Wer in folsleine bachelor en mear sichtber op mbû:
Frysk yn ‘e klasse krijt in boost](#)
(Omrop Fryslân, 11-07-2025)
- [Wêrom hat Fryslân gjin eigen kultuerfestival?](#)
(Omrop Fryslân, 16-08-2025)
- Interview met Jan Koster over de Landelijke Kennistafel Fries
(Omrop Fryslân, 23-09-2025, 12.40 uur)
- [‘Harkemase Boys verfrist de club: “Ûs fitness is no in swithok”’](#)
(RTV NOF, 05-11-2025)
- [‘Gjin fitness, mar swithok: Harkemase Boys ferfrysket eigen sportpark’](#)
(Omrop Fryslân, 05-11-2025)
- [‘Bij Harkemase Boys staat loopband in het ‘swithok’](#)
(Leeuwarder Courant, 06-11-2025)
- [‘Bij Harkemase Boys staat loopband in het ‘swithok’](#)
(Friesch Dagblad, 07-11-2025)

DINGtiid: bestuur, staf en Asega's

Op 1 januari 2025 bestond het bestuur van DINGtiid uit:

- Jan Koster (voorheen: directeur Arbeidsvoorziening, Economische Zaken gemeente Maastricht; Omrop Fryslân), voorzitter, aandachtsveld bestuurlijke zaken en media;
- Jitske de Hoop (beleidsadviseur Friese taal en cultuur bij Omrop Fryslân, en zelfstandige op het gebied van de Friese taal en cultuur), aandachtsveld taal en cultuur;
- Hedzer Klarenbeek (voorheen: jeugd- en zedenpolitie Fryslân; woordvoerder van het college van B&W van gemeente Leeuwarden), aandachtsveld overheden;
- Annalies Outhuijse (directeur Academie van Franeker, voorheen: advocaat), aandachtsveld recht;
- Alex Riemersma (voorheen lector Fries en Meertaligheid aan hogeschool NHL Stenden), aandachtsveld onderwijs.

De bestuursleden hebben gemeenschappelijk dat hun wortels in Fryslân liggen en dat ze zich daar ook zeer verbonden mee voelen. Tegelijk kijken ze met een frisse blik naar Fryslân en het Fries.

Het bestuur van DINGtiid wordt gesteund door Anne Popkema (bestuursadviseur), Sierd Prins (beleidsondersteuner), Tjallien Kalsbeek (secretariaat) en Froukje Sijtsma (communicatieadviseur en beleidsondersteuner).

Sinds mei 2023 heeft DINGtiid een [jongerenpanel](#)³⁵ van twaalf 'Asega's', bestaande uit jonge Friezen die input geven voor het advieswerk van DINGtiid. De volgende Asega's zaten op 1 januari 2025 in het panel: Arjen Bloem, Ate Bouma, Willem Duijff, Jorris Kingma, Jelmer Quartel, Kyra Rottiné, Welmoed Sjoerdstra, Sibrecht Veenstra, Syrou van der Velde, Fardau Visser, Iris Witzenburg en Pieter Zijlstra. Jelmer Quartel heeft in 2025 afscheid genomen vanwege het bereiken van de gestelde leeftijdsgrens voor Asega's. Ids Jelte Hiemstra is per 1 juni 2025 benoemd.

DINGtiid: taakopvatting en werkwijze

DINGtiid vervult zijn wettelijke taak door te rapporteren over de behoeften en de wensen ten aanzien van de Friese taal en cultuur in relatie tot de Wet gebruik Friese taal alsmede tot het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden en het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden. Daarbij rapporteert DINGtiid aan overheden, bestuursorganen en rechterlijke instanties, voor zover die in de provincie Fryslân gevestigd zijn dan wel de provincie Fryslân als werkgebied hebben. Verder adviseert DINGtiid aan de minister van Binnenlandse Zaken (hierna: BZK) en aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân over de totstandkoming en de uitvoering van de Bestuursafpraak Friese taal en Cultuur (hierna: BFTK) en de uitvoeringsconvenanten, en biedt ze ondersteuning bij het opstellen van regels en beleidsplannen als bedoeld in art. 5 en 6 van de Wet gebruik Friese taal.

Naast deze wettelijke taken bevordert DINGtiid ook de maatschappelijke discussie over het Fries. DINGtiid kent verschillende manieren om de taken uit te voeren en de ambities te realiseren. Zo publiceert DINGtiid onderzoeken, adviezen, rapportages, en schrijft brieven aan bewindslieden en partijen uit het veld. Daarnaast voert DINGtiid gesprekken met partners en belanghebbenden op het gebied van de Friese taal. Zo nu en dan worden die gesprekken in een breder verband georganiseerd en worden het rondetafelgesprekken, die zelfs het karakter van minisymposia kunnen krijgen: de zogenoemde 'DINGpetearen'. Tijdens een DINGpetear brengt DINGtiid kennis en experts op het gebied van een bepaald onderwerp bij elkaar en biedt de deelnemers achtergrond en inhoud om het onderwerp optimaal te kunnen doorgronden; zo gezien zijn DINGpetearen een vorm van 'veldconsultatie' of 'burgerconsultatie'.

In 2022 heeft DINGtiid de jaarlijkse DINGtiid-lezing geïntroduceerd. Door een specifiek thema, gerelateerd aan het Fries en de BFTK, wil DINGtiid mensen in verschillende werkvelden met elkaar in contact brengen. Bovendien voorziet DINGtiid zo de Friese gemeenschap van kennis en perspectief, maar voedt ook zichzelf met praktijkinformatie en nieuwe of veranderende inzichten.

De naam DINGtiid

Een 'ding' was in de tijd van de oude Germanen een vergadering waar vrije Friezen bij elkaar werden geroepen om kwesties of geschillen te bespreken. Zo'n kwestie werd van alle kanten belicht. Uiteindelijk gaf de 'asega', een wetskenner, zijn advies. DINGtiid, het Orgaan voor de Friese taal, zet het 'ding' in een nieuw perspectief. Als een onderwerp actueel is, kan DINGtiid deskundigen of juist liefhebbers bijeenroepen in een 'DINGpetear' (minisymposium) en dat thema vanuit verschillende invalshoeken bespreken; met het doel om tot een goed advies te komen dat ook draagvlak heeft.

www.dingtiid.frl

ynfo@dingtiid.frl

